

SAKSPROTOKOLL

Arkivsak: 200702091
Arkivnr.: 600
Saksbehandler: Kristin Nilsen

Saksgang

Fylkesrådet 18.09.2007 131/07

Sakstittel: Høringsuttalelse. Knutepunktoppdrag

Fylkesrådet 18.09.2007

Følgende vedtak ble fattet:

1. Fylkesrådet i Nordland slutter seg i prinsippet til forslaget til kriterier for knutepunktoppdrag fra Kultur- og Kirkedepartementet.
2. Fylkesrådet i Nordland er av den oppfatning at antall institusjoner med knutepunktstatus utvides:
 - a) Lofoten Internasjonale Kunstfestival (LIAF) er , på grunn av de økonomiske rammevilkårene først og fremst en kunstfestival med internasjonal profil og regionalt nedslagsfelt. Festivalen har et stort potensial. Nordland fylkeskommune foreslår at Lofoten Internasjonale Kunstfestival, innen 2010 får knutepunktstatus som en egen uavhengig festival for visuell kunst
 - b) Nordland fylkeskommune påpeker at Nordnorsk kunstnersenter har fortrinn som en kunstnerstyrt knutepunktinstitusjon. Den skal primært tjene kunstneres interesse og formidle deres kunst.
 - c) Nordland fylkeskommune ber Kultur- og kirkedepartementet om å gi Nordland Musikkfestuke knutepunktstatus fra og med 2008.
3. Nordland fylkeskommune anser det som en regional oppgave å oppnevne styrerepresentanter i knutepunktfestivaler.

Rett utskrift:

Dato: 18. September 2007

Underskrift:
Saksprotokoll sendt:

FYLKESRÅDSSAK 131-2007

Møtedato: 18.09.2007

Høringsuttalelse-knutepunktoppdrag

Kort sammendrag

Kultur- og kirkedepartementet har sendt et forslag til presisering av kriterier for knutepunktoppdrag på høring. Fylkesråden ønsker i denne saken å si seg enig i de kriteriene departementet formulerer. Imidlertid mener fylkesråden at en konsekvens av de foreslåtte kriteriene bør være at flere festivaler/institusjoner skal ha knutepunktstatus i Nord-Norge. Dette blant annet fordi det står nevnt flere steder i departementets notat at knutepunktinstitusjoner/-festivaler skal ha en regional/lokal tilknytning.

Fylkesrådets vurdering

Fylkesråden ser positivt på de kriteriene departementet presiserer, men ønsker en utdypning av hvordan oppfyllelsen av kriteriene skal måles for den enkelte festival/institusjon. Dette gjelder følgende av de kriteriene som er presisert i departementets notat:

- En knutepunktinstitusjon skal være et *"kompetansesenter for regionalt kulturliv samt små/mindre etablerte festivaler innen egen sjanger"*. Fylkesråden ønsker en presisering av hva dette vil si i praksis. Hva slags små/mindre festivaler skal prioriteres i forhold til dette? Og hvilke regioner er det snakk om i begrepet "regionalt kulturliv"? Dersom man med "region" mener hele Nord-Norge under ett, mener fylkesråden at dette ikke kan være det eneste hensynet som tas i forhold til regional/lokal tilknytning. Selv om det er viktig for Nordland å ha samhörighet med **landsdelen** som helhet, er Nord-Norge for stort til å fungere som én enkelt region for ethvert formål. Det er viktig for Nordland å ha knutepunktinstfestivaler /-institusjoner med lokalisering i fylket som region.
- En ting må oppklares i forhold til departementets notat: Lofoten internasjonale kunstfestival (LIAF) har ikke knutepunktstatus. Festivalen står på listen over høringsinstanser fordi det fra statens side er foreslått en konsolidering av LIAF med Nordnorsk kunstnersenter, som har knutepunktstatus. En slik konsolidering har aldri vært festivalens egen ambisjon.
- LIAF er pr.dags dato for liten til å fylle knutepunktrollen. De nåværende rammevilkårene er for trange. Derimot er det festivalens ambisjon, inntil 2010, å nå et slikt nivå som

departementet beskriver i sitt notat. På det nåværende tidspunkt er både Nordnorsk kunstnersenter og Lofoten internasjonale kunsthøst for små til å forvalte den kompetanse som tilfredsstiller feltet som knutepunktinstitusjoner. Ingen av de to institusjonene er for eksempel i stand til å være et kompetansesenter for arbeid på det kunstneriske nivå som Skulpturlandskap Nordland fordrer. Imidlertid må det understrekes at LIAF har stort potensial : det er ingen tvil om at den er en av landets ledende kunsthøst på internasjonalt nivå. Her er det rammevilkårene som begrenser; ikke høstens faglige nivå, profil, potensial eller vilje.

- En knutepunktinstitusjon skal ha ”regional/lokal tilknytning”. Fylkesråden stiller igjen spørsmål ved hva man mener med ”regional” og ”lokal”. Nordland fylke er både en del av landsdelen Nord-Norge, og en region i seg selv. Fylkesråden ønsker at begge disse perspektivene skal ivaretas i forhold til det at knutepunktinstitusjoner skal ha en regional/lokal tilknytning :

(i) Nordland er en del av landsdelen Nord-Norge og setter pris på kultursamarbeid og kommunikasjon over fylkesgrensene. Fylkesråden er positivt innstilt til at det finnes knutepunktinstitusjoner som skal ivareta perspektivet på Nord-Norge som en landsdel med mye til felles, slik som Festspillene i Nord-Norge gjør.

(ii) Samtidig er Nordland en egen region med et forvaltningsnivå med kulturpolitikk som eget politikkområde. Sett i et Nordlandsperspektiv oppfyller Nordland Musikkfestuke (som ikke har knutepunktstatus) kriteriet om lokal tilknytning , mens Festspillene i Nord-Norge (som har knutepunktstatus), ivaretar et landsdelsperspektiv. Dette fordi Musikkfestuka har en tydeligere nordlandsprofil, og har som intensjon å samhandle med miljøer internasjonalt. Festivalen driver nyskaping og har en stor egenproduksjon. Derfor ønskes det for Nordland fylke at Nordland Musikkfestuke også skal ha knutepunktstatus. Nordland Musikkfestuke sendte inn søknad om knutepunktstatus i august 2007. Den har som målsetning å være en spydspiss i nordnorsk kulturliv, med en tydelig klassisk profil, men samtidig å være en av Nordens viktige arenaer for samtidsmusikk. Dersom departementet mener alvor med at knutepunktoppdrag skal ha en sterk lokal /regional tilknytning, ville det være hensiktsmessig å følge opp med å gi knutepunktstatus til Nordland Musikkfestuke, som har sterke bånd til både nye og etablerte musikere i hele fylket, og fungerer som en viktig identitetsbygger på stedet.

- Nordnorsk kunstnersenter: Departementet siterer i sitt høringsbrev St.prp.nr. 1 der det heter : ”... virksomheter som har status som knutepunktinstitusjoner, skal kunne påta seg et nasjonalt kulturansvar innenfor sin sjanger og samtidig ha en klar regional og lokal forankring. Å være knutepunkt er slik sett like mye et oppdrag som et spørsmål om finansiering.” Når det gjelder Nordnorsk kunstnersenter, ønsker fylkesråden å presisere at dette er en kunstnerstyrt institusjon, som også har til oppgave å være et kompetansesenter for kunstnerne selv. Det blir derfor lite hensiktsmessig å tillegge en slik institusjon det koordineringsansvaret som impliseres i formuleringen fra St.prp 1, utover det en ønsker skal være kunstnerstyrt.

Fylkesrådets konklusjon er at kriteriene for knutepunktoppdrag i teorien er gode, men at en nødvendig konsekvens av disse kriteriene er at det blir flere festivaler/institusjoner i Nord-Norge som får knutepunktstatus.

Siden høringsfristen er i september, lar deg seg ikke gjøre å behandle saken i fylkestinget. Gruppeledere og fylkesordfører er orientert om saken per mail 4. september 2007.

Vedtakskompetanse

Det vises til FT-sak 22/07: "Delegasjon av fullmakt til fylkesrådet i høringssaker"

Fylkesrådets innstilling til vedtak

1. Fylkesrådet i Nordland slutter seg i prinsippet til forslaget til kriterier for knutepunktoppdrag fra Kultur- og Kirkedepartementet.
2. Fylkesrådet i Nordland er av den oppfatning at antall institusjoner med knutepunktstatus utvides:
 - a) Lofoten Internasjonale Kunstfestival (LIAF) er , på grunn av de økonomiske rammevilkårene først og fremst en kunstfestival med internasjonal profil og regionalt nedslagsfelt. Festivalen har et stort potensial. Nordland fylkeskommune foreslår at Lofoten Internasjonale Kunstfestival, innen 2010 får knutepunktstatus som en egen uavhengig festival for visuell kunst
 - b) Nordland fylkeskommune påpeker at Nordnorsk kunstnersenter har fortrinn som en kunstnerstyrt knutepunktinstitusjon. Den skal primært tjene kunsternes interesse og formidle deres kunst.
 - c) Nordland fylkeskommune ber Kultur- og kirkedepartementet om å gi Nordland Musikkfestuke knutepunktstatus fra og med 2008.
3. Nordland fylkeskommune anser det som en regional oppgave å oppnevne styrerepresentanter i knutepunktfestivaler.

Bodø den 18.09.2007

Odd Eriksen
fylkesrådsleder

Trykte vedlegg :

Brev fra Det kongelige Kultur-og kirkedepartement datert 22.06.2007: "Knutepunktoppdrag – notat til høringsuttalelse"

Utrykte vedlegg:

Ingen

UTREDNING

Innledning

Denne saken berører spørsmålet om en felles nordnorsk identitet, fordi det er presisert i departementets notat at knutepunktinstitusjoner/ - oppdrag skal ha regional/lokal tilknytning. Det er viktig for Nordland fylke å samspille med hele landsdelen, og at de knutepunktinstitusjoner som skal ha en tilknytning til hele Nord-Norge blir ivaretatt. På samme tid er det viktig å presisere at det vil være umulig for de nåværende knutepunktinstitusjonene i Nord-Norge å ivareta denne funksjonen for hele landsdelen. Nordland fylke er en egen region innenfor Nord-Norge, og ønsker egne knutepunktinstitusjoner/-festivaler med forankring i fylket som helhet, som samtidig har nasjonalt og internasjonalt nedslagsfelt.

To knutepunktinstitusjoner i Nord-Norge behandles i denne saken: Nordnorsk kunstnersenter og Festspillene i Nord-Norge. Fylkesråden er av den mening at dette er gode og velfungerende knutepunktinstitusjoner. Imidlertid må det understrekes at det er umulig for enkeltfestivaler/-institusjoner å være samlende for all aktivitet som foregår innenfor sine felt i hele landsdelen. Dersom departementet mener alvor med at knutepunktinstitusjoner skal ha en regional/lokal tilknytning, er det viktig at flere festivaler i Nord-Norge får knutepunktstatus, i tillegg til de som allerede eksisterer.

Mrk: På listen over departementets høringsinstanser står Nordnorsk kunstnersenter sammen med Lofoten internasjonale kunstfestival (LIAF). LIAF har pr i dag ikke knutepunktstatus. Man kan ikke forstå annet enn at Kultur-og Kirke departementet ønsker en konsolidering av Nordnorsk kunstnersenter og LIAF.

Bakgrunn

Bakgrunnen for begge de to nåværende knutepunktinstitusjonene i Nord-Norge er Stortingsmelding 61 (1991-92) "Kultur i tiden" der det ble foreslått en ny funksjonsdeling innenfor kultursektoren med nasjonale institusjoner, regional-/landsdelsinstitusjoner og knutepunktinstitusjoner. Endelig struktur ble lagt gjennom flere stortingsdokumenter, jf. Inst. S nr 115 (1992-1993), St.prp. nr 1 (1994-1995) og Inst. Nr 1 (1994-1995). Begge de to knutepunktinstitusjonene er regulert av den Nordnorske Kulturavtalen, som første gang ble inngått med virkning fra 1. januar 1991, med Nordland, Troms og Finnmark fylkeskommuner som avtaleparter. Avtalen regulerer driftstilskuddet fra de forskjellige regionale og lokale tilskuddspartnerne i Nord-Norge for følgende institusjoner:

- Landsdelsmusikerordningen, (LINN)
- Nordnorsk filmesenter (NNFS)
- Festspillene i Nord-Norge (FINN)
- Nordnorsk Kunstnersenter (NNKS)
- Den Nordnorske Kunstutstilling
- Samorganisasjonen for kunstformidling i Nord-Norge (SKINN)
- Hålogaland Amatørteaterselskap (HATS)
- Nordland kunst- og filmskole
- Nordnorsk fartøyvernssenter
- Den nordnorske landsdelsscene for dans
- Trastad samlinger

Disse institusjonene ble etablert lenge før de ble en del av den nordnorske kulturavtalen - i en annen virkelighet enn dagens i forhold til antall kunstnere, kulturhus, festivaler og kulturinstitusjoner. Utviklingen siden institusjonene ble etablert har vist at det har grodd fram et mangfold av kultur- aktivitet i landsdelen som gjør at det ikke er relevant å snakke om en hovedfestival i Nord-Norge. Det har også vist seg at de institusjoner som har en sterk lokal forankring, er de som er mest livskraftige. Nord-Norge er for stort til å fungere som én region i så henseende. Ut av dagens mangfoldige kulturaktivitet, springer nye festivaler/institusjoner med stort nedslagsfelt og høy kvalitet.

Det er bare to festivaler som har fått knutepunktstatus i hele Nord-Norge:

1) Festspillene i Nord-Norge ble startet i 1965. På denne tiden var det andre forhold i Nord-Norge: Festivaler var en "uoppdaget" sak, det var færre kunstnere, kulturhus, kulturarbeidere og tilbud i forskjellige deler av landsdelen. I dag derimot, har vi et økt antall kunstnere, flere kulturhus og et sterkere ønske om at kulturen skal være identitetsmarkør og fellesskapsarena. Man ønsker at kulturen skal ha sterk lokal tilknytning – dette reflekteres i departementets høringsnotat. Festspillene i Nord-Norge er viktig for landsdelens felles identitet, og bidrar positivt.

Dersom knutepunktinstitusjoner skal ha sterk lokal/regional tilknytning, så trenger vi flere knutepunktinstitusjoner i forskjellige deler av Nord-Norge. Med hensyn til ny produksjon, nedslagsfelt og besøkstall, mener fylkesråden at Nordland Musikkfestuke oppfyller kriteriene for knutepunktstatus i Nordland. Fylkesråden ønsker derfor at Musikkfestuka skal stilles på samme nivå som Festspillene i Nord-Norge i fremtiden.

2) Når det gjelder Nordnorsk kunstnersenter, er saken som følger: Nordnorsk Kunstnersenter er, som allerede nevnt, også en del av det nordnorske landsdelssamarbeidet innenfor kultur. Senteret ble etablert i 1979 og fikk fra 1995 av staten status som knutepunktinstitusjon. Det er en kunstnerstyrt institusjon, et kompetansesenter for kunstnerne selv, med ansvar for formidling av billedkunst og kunsthåndverk i Nord-Norge.

3) Lofoten internasjonale kunstfestival (LIAF) : I tillegg til en årlig bevilgning over post 74, (fordelt av Norsk Kulturråd) har staten valgt å overføre et eget driftstilskudd (en øremerket bevilgning på kr 0,5 mill) til LIAF gjennom en konsolidering med Nordnorsk kunstnersenter. Festivalen står derfor i departementets liste over høringsinstanser sammenslått med Nordnorsk kunstnersenter. Men LIAF er en selvstendig festival initiert av Vågan kommune i 1991, og har ikke hatt til hensikt å bli en del av kunstnersenteret. Festivalen har en internasjonal profil. Den har ikke så langt hatt rammevilkår til å kunne innfri forpliktelsene til en knutepunktinstitusjon. Derimot er det festivalens ambisjon å nå et slikt nivå innen 2010. Så langt er LIAF en av landets ledende kunstfestivaler på internasjonalt nivå. Fylkesråden har et sterkt ønske om at LIAF skal få knutepunktstatus.

Problemstillinger

Høringsuttalelsen legger flere steder vekt på at knutepunktinstitusjoner skal ha "regional og lokal tilknytning". Men hva menes med "regional" og "lokal"? Det kan synes som om Kultur- og kirkedepartementet mener at "regional/lokal tilknytning" for Nordlands del, kun innebærer en felles identitet med hele landsdelen Nord-Norge. Det er positivt og viktig for Nordland å delta i landsdelssamarbeidet. Samtidig er det viktig fra et Nordlands-ståsted å ivareta fylket som egen region. Det er flere grunner til dette : blant annet kan nevnes store avstander, og at det i Nordland fylke bor like mange som i Troms og Finnmark til sammen, slik at man ikke alltid fra et Nordlands-ståsted er tjent med å bli sett på som "1/3" av Nord-Norge når man reelt sett er mye mer. Dersom knutepunktfestivaler og -institusjoner skal ha en regional/lokal tilknytning i Nordland holder det ikke at man har knutepunktfestivaler med en tilknytning til helt andre steder i Nord-Norge : det må i tillegg utvikles festivaler/institusjoner i Nordland fylke med knutepunktstatus som innfrir statens krav.

Dette kan problematiseres: Nordland er jo en del av Nord-Norge , og må kunne si seg fornøyd med at institusjoner som har en regional tilknytning til Nord-Norge som helhet får knutepunktstatus. Et svar på dette er at Nord-Norge blir veldig stort å regne som én region. Det er et tilbakelagt stadium å se landsdelen kun på denne måten. Knutepunktinstitusjoner vil som oftest være aller sterkest tilknyttet sine nære omgivelsene – og dette får konsekvenser for kunstnere og utøvere i andre deler av Nord-Norge. Fylkesråden ønsker å understreke at dette på ingen måte betyr at man ikke ser på Nordland som en del av landsdelen Nord-Norge. Poenget er at man ønsker et både-og-perspektiv her : *både* Nordland som del av et felles Nord-Norge *og* Nordland som en regional enhet, hvor det utvikles egne knutepunktfestivaler med lokal tilknytning til fylket.

Høringsuttalelsen refererer til St.prp1 : "...*knutepunktinstitusjoner skal kunne påta seg et nasjonalt ansvar innenfor sin sjanger og samtidig ha en klar regional forankring. Å være knutepunkt er slik sett like mye et oppdrag som et spørsmål om finansiering*". Når noe blir et oppdrag på denne måten, vil det innebære en del nye arbeidsoppgaver for institusjonene/festivalene det gjelder : koordineringsansvar, et stort kontaktnettverk på politisk nivå og i samfunnet generelt , samt andre ting som institusjonen ikke har beskjeftiget seg med tidligere. Nordland Musikkfestuke er i stand til å innfri kravene for å ivareta knutepunktfestival-funksjoner fra dags dato. LIAF, derimot, må ha andre rammevilkår for å imøtekomme de samme kravene innenfor visuell kunst. De har som ambisjon å bygge seg opp til dette nivået innen 2010. Visuell kunst kan sies å være et lite prioritert område innenfor festival-Norge. Nordland har spesielle forutsetninger for å realisere dette kunstfeltet i en internasjonal sammenheng.

Konsekvenser

Saken har ingen administrative eller økonomiske konsekvenser

Oppsummering

I denne saken gir fylkesråden sitt svar på Kultur- og kirkedepartementets notat til høringsuttalelse om knutepunktoppdrag. I departementets notat kommer det fram at man ønsker en videre presisering av kriteriene for knutepunktstatus. Presiseringen går blant annet ut på at knutepunktinstitusjoner skal ha regional /lokal forankring, at de skal være kompetansesentre for regionalt kulturliv og at de skal tillegges et "nasjonalt kulturansvar innenfor sin sjanger", i tråd med St.prp. 1(2006-7).

I sin høringsuttalelse stiller fylkesråden seg positiv til at slike nye kriterier blir oppført i forbindelse med knutepunktinstitusjoner, men at dersom kriteriene skal tas til følge, så bør flere festivaler/institusjoner få knutepunktstatus i Nord-Norge. Fylkesråden legger til at han mener Nordland Musikkfestuke, som har søkt om knutepunktstatus sommeren 2007, bør være en sterk kandidat til å oppnå slik status på bakgrunn av kriteriene i departementets høringsnotat umiddelbart, mens Lofoten internasjonale kunsthøst bør være en sterk kandidat innen 2010.